



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

Dominica intra octauam ascensionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Do. infra oc. asce. do.

cadentē. Sed nos xpm imi-
tari debem⁹ ex hodierna as-
censione. qz ei⁹ ascēsiō nra est
in celū puectio. vt qua pcel-
sit glia capitis. eo tēdatz spes
corpis. Aug⁹. Ascēdam⁹ cū
xpo interim corde vt cū dies
pmissus venerit sequamur
z corpe. Itē leo pap. Hodie
p xpm nō solū paradysi pos-
sessorēs facti sum⁹. vepetiaz
in ipso celoz secreta penetra-
uim⁹. maiora longe adepti p
ipius grām. q̄ p diaboli amī-
seram⁹ inuidiā. Nā q̄s hosti-
prim⁹ a pmi habitaculi felici-
tate defecit. eos sibi dei fili-
us incorporatos. ad patris
dexterā collocauit.

Dominica infra octa-
uam ascensionis.

Stote pru-

e dentes z vigilate ī o-
rariōib⁹. ante oīa autē
mu. zc. j. Pe. iij. Dic q̄ttuor
notant. prudētia. vigilantia.
oro. z mutua dilectio. Unde
psus. Prudētes. vigiles. orā-
tes sim⁹. itēq̄. Ut fraternus
amor nos iūgat. ap̄tus orat
Prudētia est diuinaz hu-
manarūq̄ rez discretio. et ē
vna q̄ttuor p̄tutū cardinali-

um. z p̄iugit cum serpente. si-
cut iusticia cū libra. fortitu-
do cū gladio z armis. tēpe-
rantia cū vrceolo. Attribuit
autē prudētie serpēs. qz calli-
dior cūctis aiantib⁹ terre. sic
dicit Beñ. iij. ad n̄s in euāgelio
Estote prudētes sic serpen.
Matth. x. Est autē prudētia
serpentis triplex. Vna q̄ totū
corpus exponit piculo p cō-
seruatiōe capitis. in q̄ notat
fides xpi. p qua nos totos ex-
ponere debem⁹ tpe necessi-
tatis. tanq̄ p capite in q̄ est
vita nra. qz iustus ex fide vi-
uit. z discedēte ab boie fide.
discedit ab eo xps qui est ca-
put ecclie in q̄ est vita nra.

Scda prudētia est q̄a re-
nouat se q̄n grauat senectū-
te. z vt dicit p. xl. dies et noctes
macerat se ieiūijs vsq̄ ad la-
pationē pellis. et t̄lic stringit
se p angustū foramē petre. et
sic veteres exuias p̄icit. et
in nouā iunētutē trāsit. Ta-
lis prudētia puenit penitēt-
ibus q̄ p angustā portā p̄ten-
dūt intrare. et veterē boiem
exuere z nouū iduere. Eph.
iij. Renouamini spū m. v. et
indu. no. bo. q̄ fm deū cre. ē.
zc. Tercia prudētia ē nu-
dū boiem fugere. qd puenit

pctōribz q̄ nunc fugere z ab/
 scōdere se debēt ab ira vētu/
 ri iudicij. cui⁹ ocul⁹ oīa nudaz
 apta sunt. q̄ rūc vulnera sua
 denudabit Apoē. j. Videbit
 eū oīs ppl⁹s z q̄ eum pu. Hec
 denudatio p̄figurata fuit in
 noe quē chā derisit zc. Se
 quit de vigilātia quō vigilā
 diū sit in bono. qz vigilare in
 differēs ē. qz sunt bone vigi
 lie atqz male. De mal⁹ vigi. h̄
 dz Sap. xliij. In sanie plēas
 vigilias h̄ntes. neqz vitā ne
 qz nuptias mundas iā custo
 diūt. De h̄mōi vigi. h̄s nihil
 ad nos. Sz de bonis et ho
 nestis q̄bz dñm ad nuptias
 ventur⁹ expectare debemus
 Lu. xij. Et si venerit in sc̄da
 vigilia z si i ter. venerit ita i.
 bti sūt p̄ni il. Glo. Vigiliās
 vocat ad silitudinē excuban
 tiū in nocte. qz in nocte hui⁹
 seculi sp̄ debem⁹ solliciti esse
 z expectare iudicē in q̄libet
 etate oībz parat⁹ lucē p̄petu
 am ministrat⁹. Prima ḡ
 vigilia p̄meū t̄ps est. i. pue
 ricia. Sc̄da adolescētia siue
 iuuent⁹. Tercia senect⁹. in q̄
 saltē senectute resipiscat q̄ in
 p̄ma z in sc̄da etate ad vias
 vite nō vigilat. Vigilat q̄ ad
 aspectū veri lumis mēt⁹ ocu

los aptos tenet. vigilat q̄si
 a se corporis z negligētie te
 nebras repellit. vigilat q̄ ser
 uat opando qd̄ credit. Ho
 ta q̄ vigilātia multas vtilita
 tes h̄z. Quaz vna ē q̄ boiez
 reddit sobriū z sanuz. Eccī.
 xxxi. Vigilia honestatis ta
 befacit carnes. z cogitatus il
 lius aufert somnū. Tabefa
 cere intellige pro attenuare.

Item securitatem prestat
 Dat. xliij. Qm̄ si sciret p̄/
 fa. q̄ bo. fur ve. vi. vtiqz. zc.

Itē visiones ierarchicas
 manifestat. Sen. xxxij. vir lu
 ctabat cū eo vsqz m. Bre. Il
 le mlter anglos videre me
 ruerūt q̄ añ lucē cū aromati
 b⁹ ad monumētū venerunt.

Sequitur de oratōe que
 sic diffinitur. Greg⁹. Oratio
 est pius affectus mēt⁹ in de
 um tendens. Al̄ aliter. Ora
 tio est suavis animi cū com
 punctione cordis deprecatio.
 Ex q̄ videt q̄ orantē oportet
 ac esse vigilē. alioq̄n si negli
 gēter aut somnolent aut etiā
 iactanter orauerit. caueat sibi
 ne oratio eius fiat in pec
 catum. Vigilantia et oratio
 due sunt ale anime contem
 platiue. quibus in excessum
 mentis eleuatur. quarū vna

Do. Infra oc. asce. do.

sine altera n̄ valet. Vigiliat̄ia
em̄ sine orōne z sc̄tā medita/
tione est ociosa. z orō sine vi/
gilat̄ia. occidua est z caduca
Sunt aut̄ sex āminicula
q̄b̄ orō n̄ra est adiuuanda.
Un̄ s̄. Temp̄. causa. locus.
gemit̄. fiducia. gestus. Flo/
ta igit̄ q̄ t̄ps orōnis grūū est
t̄ps nocturnū z maxime ma/
tutinū. Un̄ d̄z Tren. iij. Eō
surge lauda in nocte in p̄nci/
pio vigiliarū tu. zc̄. P̄s. De/
de me ad te de lu. vigi. Glo.
In matutina hora q̄n̄ resur/
rexit x̄ps. vt tunc euz laudet
ecclia. q̄n̄ ex̄plo sue resurre/
ctionis eā ad resurgendū a/
nimauit. Causa. semp̄ hō bz
iustā causam orādi. maxime
aut̄ in tribulatiōe z in tenta/
tione sua. P̄s. Ad d̄m̄ euz
tri. cla. z ex. me. Loc̄. diuino
cultui dedicatus. Hum̄. xij.
Caue ne offeras holocausta
tua. in om̄i loco quē videris
sed in eo quē elegerit d̄s zc̄
Gemit̄. P̄s. Laboraui i ge/
mitu me. Fido. Nunq̄ ē si/
ne gemitu orandū. zc̄. Fidu/
cia. P̄s. Ponā in sa. i. in x̄po.
fiducialit̄ agam in eo. Gest̄.
Treno. iij. Lenemus corda
n̄ra cū manib̄ ad deū zc̄. Fi/
do. Cor cū manib̄ ad deū le

nat. q̄ orōne cū ope subleuat
zc̄. Sequit̄ de caritate. q̄
qualis debeat esse patz ex b̄
q̄ dicit. mutuā z p̄tinuā i vo/
bis metip̄s. Mutua caritas
est q̄ nos inuicē diligimus.
Joh. xij. In hoc cognoscēt
om̄es qz mei estis discipuli.
si caritatē habuerit̄ ad inuicē.
Eōtinua caritas q̄ nos
iugiter z sine interpolatiōe o/
dij aut̄ dissensiōis diligimus.
Prouer. xvij. Om̄i tpe dili/
git q̄ amic̄ est. z frater in an/
gustijs cōprobat. In nobis/
metip̄s caritas est. qua dili/
gim̄ bonū z salutē primoz
nō res aut facultates eorum.
Glo. Habete caritatē inter
vos. non p̄pter exteriora v̄ra
sed in vobisip̄s. i. vt vobisip̄s si/
tis causa dilectiōis. Cor. xij
Caritas nō querit q̄ sua sūt
Tales em̄ sunt amici fortu/
ne z mense. Eccl̄. vj. Est enī
amic̄ fm̄ t̄ps suū z nō p̄ma/
nebit in tpe tribulatiōis. z ē
amic̄ mense zc̄. Sūt aut̄
q̄ttuor q̄ inducūt nos ad di/
ligendū primū. Primuz est
mandatū legis diuine. Eccl̄.
xvij. Mandauit illis vn̄cui
qz de primo suo. s. diligēdo.
Sc̄dm̄ est ius naturale Ec/
cl̄. xij. Om̄e animal diligit

sibi simile. sic et omnis homo pri-
mum sibi. Tercium est donum gratie.
Nemo enim a deo derelictus est
a deo qui habeat aliquid donum
gratie specialis. licet nesciat eo
uti. vel propter malitiam. vel propter
stultitiam suam. *1. Cor. vii.* An-
quisque proprium donum habet ex
deo. et aliter quidem sic. aliter vero
sic. Quartum est reuerentia di-
scipline. *Sap. xii.* Tu autem
dominator domine virtutes cum tran-
quillitate iudicas et cum ma-
gna reuerentia disponis nos
Igitur propter reuerentiam disci-
pline ad quam dispositus est debe-
mus primum diligere. Quod
nobis prestare dignum est.

De euangelio.

¶ In ue-

nerit paraclytus
quem ego mit. *vo. a*
pa. spi. ve. q. a. pa. p. il. te. phi.
de me. zc. Joh. xv. Ex verbis
istis elici possunt quatuor nomina
spiritus sancti prouentia. Unum ver-
doctorem. solatorem. testatorem. vi-
uificantem. Spiritus est sanctus pro-
pter sua dona vocatus. Pri-
mum igitur nomen eius est doctor.
et hoc propter officium doctrine
generalis. quia ipse omnem scientiam
habet. et ipse est sapientie dux et sa-
pientium emendator. Docet autem

nos omnem veritatem et omnem scientiam que
in tribus consistit. videlicet in spe-
culatiue rerum celestium. terre-
strium. et infernalium. Celestium
ut sumope appetant. Terre-
strium ut moderantur diligenter
Infernalium ut omnimodis ca-
ueant. Hec doctrina omnem
philosophiam mundanam tran-
scendit. *Eccles. vii.* Quid ne-
cesse est homini maiora se que-
re. cum ignoret quod producat sibi
in vita sua numero dierum pegeri-
nationis sue. et tunc quod velut
umbra preterit. *Ps.* Beatus homo
quem tu er. domine reuelet. et do. eum.
Huius doctoris discipulus fieri
optabat propheta cum diceret. Bo-
nitatem et discipulum. et sci. do. me. *Blo-
sa.* Docet bonitatem inspiran-
do caritatis dilectionem qua
in deo delectamur. docet di-
sciplinam tempore tribulationum
que frequenter tentamur. docet
scientiam insinuando cognitionem
qua in scripturis sanctis
illuminamur. sicut scriptum est.
Tunc aperuit illis sensum ut
intelligerent scripturas. *zc.* Doctor
ille cathedram habet in celo et sco-
las in huius mundo. nec docet per
temporum intervalla. quia secundum
beatum Ambrosium. Nescit tarda mol-
mina spiritus sancti gratia. *Secundum*
nomen est paraclyti. id est solator.

Do. infra oc. asce. do.

qz ipse verus et optimus solator est. qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. **Ueruntamen** non omnium hominum consolator est. puta diuitum et mundi amatorum qui recipiunt temporales consolationes. et bona delectabilissima in vita sua. De quibus dicitur **Luce. vi.** **Ue vobis diuitibus** qui habetis hic consolationem vestram. **Quinimo** consolator est pauperum lugentium atque merentium et oppressorum. De quibus **Eccles. iij.** **Uidi** calumnias que sub sole geruntur. et lacrymas innocentium. et consolatorem neminem. nec posse resistere eorum violentie cunctorum auxilio destitutos. **Tales** consolatur spiritus sanctus tanquam mundo abiectos et sibi derelictos. **Ps.** **Tibi derelictus est pauper.** **Tales** sunt populus domini et oves pascue eius. De quibus **Isaie. xl.** **Consolamini** consolamini popule meus. **zc.** **Pro** talibus dicitur **Ps.** **Secundum multitudinem dol. me. in corde meo** confesso. **t. le. a. m.** **Isido.** **Spiritus sanctus** paraclytus dicitur. i. solator. et reuera. **Dum enim** dona sacramentorum distribuit. consolationem anime infundit.

Credo equidem quod magna leticia sentit. quod aliquid reuelante spiritu didicit. **Diuites** huius mundi tres habent solatores. scilicet voluptates. honores et parietes. **Sed** solatores isti consolationes onerosi sunt omnibus. sicut dicitur **Job. xvi.** **Quare.** quod sequitur eos sagitte poteritis. scilicet dei. acute cum car. deso. **Tales** consolationes non recipit vir bonus et perfectus quod dicitur cum propheta. **Renuntia** solatio. anima mea. et subdit causam quare. **Demor** fui dei et dei. **Tercium** nomen est testis quod bene suenit spiritus sancto. qui est fidelissimus et de illis nominatissimis testibus unum de quibus dicitur. **Job. v.** **Tres** sunt que testimonium dant in celo. scilicet spiritus sanctus et spiritus sanctus. **Dat** autem triplex testimonium spiritus sanctus. de christo. de mundo. et homini de seipso. **De** primo dicitur. **Jo. v.** **Spiritus** est qui testificatur quoniam christus est verus. i. verus deus et homo verus. **Si** quidem miraculorum operatio que spiritus sancto attribuuntur testatur est christum esse deum. et in corpali specie colube. qua in ipsum descendit et super eum mansit. **testificatur** est eum esse purum et verum et innocentissimum hominem. **De** secundo testimonio dicitur **Jo. xiiij.** **Alium** para. da. vobis spiritum verum quem non potest accipere. quia non videt.

est nec scit eū. Ecce testimoniū
magne reprobatiōis. qz repb
est mūd⁹. z accipe tātū donū
indign⁹ spm̄. s. vitatis. qz ple
n⁹ est spū mēdaciū z falsitatē.
Iij. Reg. xxij. Egrediar z ero
spūs mēdax in ore oīm pphē
tarū ei⁹. Impotēs ē mūd⁹. i.
hō mūdā⁹ ad spūm s. accipi
endū. cec⁹ ad videndū. insci⁹
z ignar⁹ ad sapiendū. aīalis
em̄ hō nō sapit ea q̄ dei sunt

De tercio qlit reddidit hōi
testimoniū de seipō. s. bonis
bonū. z malis malū. dz Ro.
vij. Ipse spūs reddit testio
niū spūi nro q̄ sum⁹ filij dei.
Bene illis q̄b tale testimo
niū pbibet in p̄scia sua p spi
ritū s. Sillr mal reddidit testi
moniu z neq̄cie eoz. qm̄ filij
nequā sunt. Malach. iij. Ac
cedam z ero testis velox ma
leficis z adulteris et piuris.
Sap. x. Quibz in testimoni
um neq̄cie fumigabunda cō
stat deserta terra. qz spūs ve
ritatis tales latere nō pmīt
tit. Quartū nomē est viui
ficatoz. qd̄ habet ex symbo
lo patrū. vbi dz. Credo i spi
ritū sc̄m̄ dñm z viuificantē.
Qui em̄ nō crederet ipm̄ es
se viuificantōz. nequaq̄z con
fiteret ipm̄ posse iustificare

impios. z pctā q̄ntūlibz gra
uia z mortalia p p̄tritionem
indulgere. qd̄ esset benignis
sine caritati ei⁹ p̄tradicere.
qz ipse est remissio oīm pecca
torū. Pctā aut̄ remittere ali
ud nō est q̄z hōiem iustifica
re z animā viuificare. Vi
uificat aut̄ nos tribz modis.
Vita nate creando. vita gra
tie iustificando. vita glie re/
suscitando. De p̄mo dicitur
Gen. ij. Formauit de⁹ homi
nē de limo t. et in spi. in fa. ei⁹
sp. vi. et s. est homo in a. vi. s.
creatione. Vñ Isido. Spi
ritus sc̄tus creator est sic pat
z verbū. testate p̄beta. Spi
ritus dñi fecit me. z spiracu
lum oīmipotentis viuifica
uit me. Job. xxxij. De sc̄do
dicit Ro. vij. Si aut̄ xp̄s in
nobis est. corp⁹ quidez mor
tuū est. p̄pter peccatū. spūs ve
ro viuit p̄pter iustificationē.
Glo. Qui in pctis p̄us mor
tuus fuerat. p̄ gr̄az sc̄tū spūs
postea viuit. De t̄cio dz Eze
chi. xxxvij. A q̄ttuoz vet̄ ve
ni spūs z iuffla sup infectos
istos z reuiuiscāt. Ro. vij. Ex
si spiritus ei⁹ qui suscitauit
xp̄m a mortuis h̄tat i vob q̄
suscitauit iesum xp̄m a mor
tuis. viuificabit et mortalia

In die sancto penthe.

corpa nra p inhabitantē spi
ritū ei⁹ in vob. Glo. Spūs
eius. i. di p̄ris qui suscitauit
xp̄m est causa q̄ suscitabit et
alios. p sp̄mctm em̄ dñm et
vīuificantē suscitabimur ad
vitā gl̄e p⁹ vitā p̄nt̄s miserie.

In die sc̄to p̄thecostes.

Epleti sūt

r om̄s spūs. z ce. loq̄zē
Actū. ij. Qui sp̄ri/
tusctō repleti desiderāt has
q̄ttuor p̄ditiones h̄re debent.
scz vt sint collecti p̄ concordia.
vacui p̄ inopia. orantes p̄ in
stantia. tribulati p̄ vite p̄nt̄is
molestia. **Un̄ p̄. Collecti.** va
cui. p̄ce feruentes. tribulati.
**Di sunt q̄s dicitur replet spi
rit⁹ alm⁹.** Prima igit̄ cōdi
tio est. vt sint collecti p̄ cōcor
diā. qd̄ signat̄ vbi d̄r. Erant
oēs parit̄ in eodē loco. Col
lectio em̄ locoꝝ. plerūq̄ insi
nuat collectionē morūz siue
aīoꝝ. Erat em̄ eis cor vnū z
anīa vna. Qd̄ exponit̄ **Isid.**
Nō q̄ multa corpa habeant
vnā aīam. sed q̄ vinculo cari
tatis p̄iuncti. vnū oēs gene
ralit̄ sine dissensioe sapiebāt
Ex q̄ apparet. q̄ q̄ sp̄mctm. de
siderant accipere. solliciti de

bent esse pacē z concordia cum
oībz custodire z p̄suare. Ad
Eph. iij. Solliciti sūtate vni
tate spūs i vinculo pac̄. vnū
corp⁹ z vnus spūs sic vocati
estis in vna spe vocatōis v̄re
Bregio. Ad vnā vocationis
spem neq̄q̄ p̄tingit. si nō ad
eā vnita cū primis mēte cur
rat. **Videāt ḡ rancorosit̄ dis**
cordes. q̄ falso noīe dicātur
viri sp̄iales. cuz potit̄ vocari
possint carnales. s. **Coꝝ. iij.**
Lū sit inter vos zelus z cō
tentio. nōne carnales estis.
imo bestiales. plus eī parit̄
bestia bestie. z fera fere. q̄ bō
homī. z frater fratri. **Poeta.**
Sed iā serpentū maior con
cordia parit̄. **Cognat̄. ma**
culis similis fera quādo leo
ni. Fortior eripuit vitaz leo
quo nemore vnq̄. **Expira**
uit aper maioris dentibus
apri. **Bregio. in cura pastora.**
Sciāt inquit certissime dis
cordes. qz quantūlibet p̄tu
tibus polleant. sp̄iales fieri
nullaten⁹ possunt. si vniri p̄
concordia primis negligūt.
Secūda p̄ditio est q̄ sint
vacui p̄ inopia. ne scz habe
ant cor occupatū p̄ cupidita
tem rerū temporalīū. z ani
mū per auaricia distractum